

การปลูกหญ้าแฝก ในพื้นที่เกษตรกรรม
มีจุดประสงค์ที่สำคัญ เพื่อการฟื้นฟูทรัพยากร
ดิน และการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งประกอบด้วย

1. การปลูกหญ้าแฝก
ในพื้นที่ลาดชัน

2. การปลูกเพื่อควบคุม
ร่องน้ำและกระจายน้ำ

3. การปลูกเพื่อรักษา
ความชุ่มชื้นในสวนผลไม้

4. การปลูกหญ้าแฝก
ในพื้นที่ดอนที่ปลูกพืชไร่

5. การปลูกหญ้าแฝก
ในพื้นที่ราบหรือพื้นที่ลุ่ม

6. การปลูกรอบขอบสระ
เพื่อการรองตะกอนดิน

- การเตรียม
กล้าและดิน
เพื่อปลูก
หญ้าแฝก

1. การกำจัดวัชพืชและเตรียมพื้นที่
2. การปลูกหญ้าแฝกในช่วงต้นฤดูฝน พื้นที่ปลูกต้องมีความชุ่มชื้น
3. การปลูกกล้าหญ้าแฝกในแปลงปลูก โดยการใช้กล้าเพาะ
ชำถุงขนาดเล็ก ใช้ระยะปลูก ๑๐ เซนติเมตร หรือกล้าราก
เปลือยใช้ระยะปลูก ๕ เซนติเมตร
4. การเตรียมแนวร่องปลูก โดยการวางแผนร่องปลูก
วางความลาดชัน ตามแนวระดับจนจบตามสภาพ
พื้นที่
5. การใส่ปุ๋ยหมักรองก้นหลุมในแนวร่องปลูก เพื่อเพิ่ม
ความอุดมสมบูรณ์แก่ดิน

- การดูแลรักษา
หญ้าแฝก

1. การคัดเลือกกล้าที่มีคุณภาพ กล้าหญ้าแฝกที่มีคุณภาพ
โดยทั่วไปเป็นกล้าที่มีอายุ ๔๕ ถึง ๖๐ วัน เมื่อนำกล้าที่แข็งแรง
มาปลูกก็จะได้แนวร่องหญ้าแฝก ที่มีการเจริญเติบโตแข็งแรง
อย่างสม่ำเสมอ

2. การเลือกช่วงเวลาปลูก การปลูกหญ้าแฝกในช่วงต้นฤดูฝน
จะเหมาะสมที่สุด สภาพของดินที่ปลูกในช่วงต้นฤดูฝนจะมี
ความชุ่มชื้นสูงติดต่อกันมากกว่า ๑๕ วันขึ้นไป

3. การตัดใบ ในช่วงต้นฤดูฝนให้ตัดใบหญ้าแฝกให้สั้น สูง
จากพื้นผิว ๕ เซนติเมตร เพื่อให้เกิดการแตกหน่อใหม่ และ
กำจัดหน่อแก่ที่แห้งตาย

4. การดูแลรักษาตามความเหมาะสม ในต้นฤดูฝนให้ใส่ปุ๋ยหมัก
ตามแถวหญ้าแฝกก็จะเป็นการช่วยให้หญ้าแฝกมีการ
เจริญเติบโตดีขึ้นอย่างเต็มที่

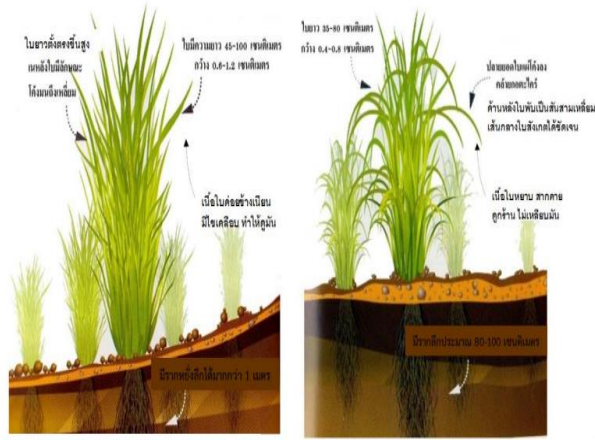
“หญ้าแฝก”
กำแพงดินธรรมชาติ

โดย

องค์การบริหารส่วนตำบลจักราช
อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

หญ้าแฝก คืออะไร..?

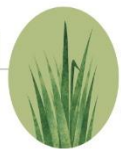

(ชื่อวิทยาศาสตร์: *Chrysopogon zizanioides*) เป็นพืชที่มีระบบรากลึกและแผ่กระจายลงไปในดินตรงๆ เป็นพืชที่มีอายุได้หลายปี ขึ้นเป็นกอแน่น มีใบเป็นรูปขอบขนานแคบปลายขอบแหลม ยาว 35-80 เซนติเมตร มีส่วนกว้าง 5-9 มิลลิเมตร สามารถขยายพันธุ์ที่ได้ผลรวดเร็ว โดยการแตกหน่อจากลำต้นใต้ดิน ในบางโอกาสสามารถแตกแขนงและรากออกในส่วนของการงอกได้ เมื่อหญ้าแฝกโผล่มาขึ้นบนดินทำให้มีการเจริญเติบโตเป็นกอหญ้าแฝกใหม่ได้

ลักษณะของหญ้าแฝก

ลำต้น

ใบยาวตั้งตรงขึ้นเป็นกอแน่น

ดอก

แต่ละช่อดอกจะมีดอกสมบูรณ์เพศประมาณ 50%

ราก

รากแผ่ขยายไปในแนวดิ่ง

ลักษณะของหญ้าแฝก

หญ้าแฝก เป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยวตระกูลหญ้าชนิดหนึ่ง เช่นเดียวกับข้าวโพดข้าวฟ่าง อ้อย ซึ่งพบกระจายอยู่ทั่วไปหลายพื้นที่ตามธรรมชาติ จากการสำรวจพบว่า มีกระจายอยู่

ชนิดของหญ้าแฝก

สำรวจพบในประเทศไทย 2 ชนิด ได้แก่

1. กลุ่มพันธุ์หญ้าแฝกกลุ่ม ได้แก่ พันธุ์สุราษฎร์ธานี กำแพงเพชร 2 ศรีลังกา สงขลา 3 และพระราชทาน ฯลฯ

2. กลุ่มพันธุ์หญ้าแฝกดอน ได้แก่ พันธุ์ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ร้อยเอ็ด กำแพงเพชร 1 นครสวรรค์ และเลย เป็นต้น

ประโยชน์

หญ้าแฝก เป็นพืชที่สะสมน้ำมันหอมไว้ในส่วนของราก คนไทยสมัยก่อนจึงใช้รากของหญ้าแฝกเป็นเครื่องหอมสำหรับอบเสื้อผ้า แก้วกลิ่นอัมในตู้เสื้อผ้า ใช้ขี้ไต้ไล่แมลง ด้วยการนำรากแห้งนำมาแขวนในตู้เสื้อผ้า และยังใช้ผสมกับน้ำมันให้เกิดกลิ่นหอม หรือนำไปผลิตเป็นเครื่องสำอางต่อไป

- สามารถทนต่อน้ำท่วมขังได้เป็นอย่างดี จึงนำมาใช้ปลูกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ เพื่อช่วยแก้ปัญหาและป้องกันการพังทลายของดิน เพื่อป้องกันความเสียหายของชั้นดินหรือดินดูลองรับน้ำรอบเขา เพื่อป้องกันรักษาการกัดเซาะของน้ำจากแม่น้ำบริเวณคอสะพาน เพื่อป้องกันตะกอนดินลงสู่ทางน้ำ ปลูกเพื่อแก้ปัญหาดินดาน พื้นฟูดิน เพื่อควบคุมมลพิษ รักษาสภาพแวดล้อม หรือใช้ปลูกเป็นแถวตามแนวระดับ ขวางความลาดเท เป็นต้น
- นำมาเย็บเป็นตับเพื่อใช้มุงหลังคา ใช้ในดอกสัตว์ ร่อนอนให้เล้าสัตว์เลี้ยง ใบใช้เป็นอาหารเลี้ยงสัตว์ ใช้เพาะเห็ด ทำเป็นปุ๋ยหมักและพืชคลุมดิน หรือใช้รากนำมาทำพัต สำหรับพัตให้ความเย็นและให้กลิ่นหอมเย็น และใช้ในงานหัตถกรรมต่าง ๆ ทำเชือก ฆมหัก ตะกร้า เครื่องประดับ เครื่องตกแต่งบ้าน ของใช้สำนักงาน ไม้อัด งานประดิษฐ์ งานจักสาน ฯลฯ